

Poselství 2011
téma lidské zdroje

5

Samí o sobě
zprávy ze sdružení

12 13

Nedejte se zaskočit
grooming

16

Česká republika v číslech
kvíz

18

Zásadní setkání

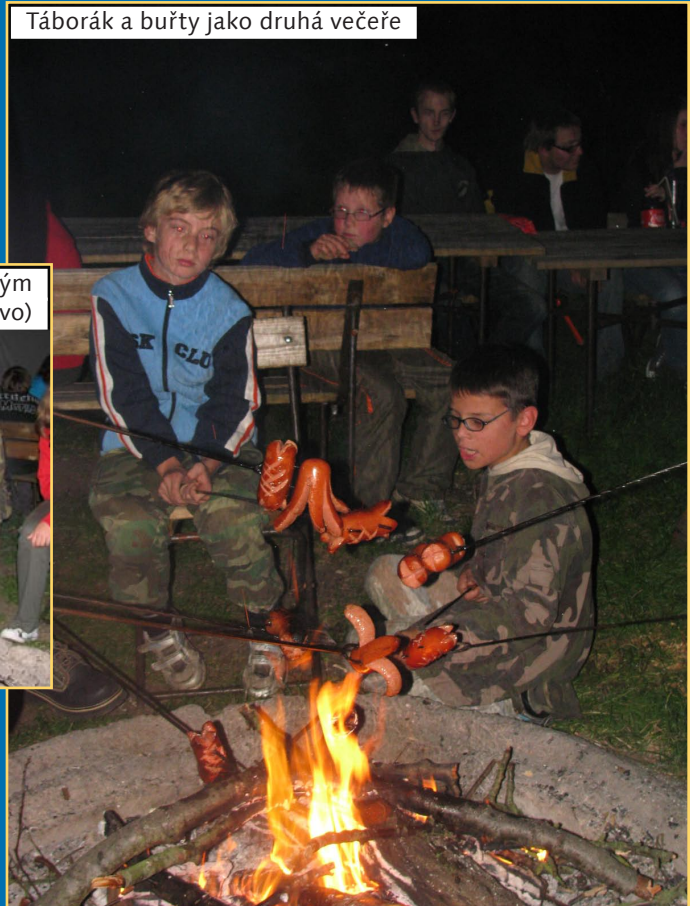
Necelá stovka pionýrů se sjela do Zásady u Kadaně na setkání Ústecké krajské organizace Pionýra 17. - 19. 9. 2010. Účastníky tvořilo pět skupin - pořadající PS Úsměv Jirkov, PS Rozmarýn Most, PS Dravci Ústí nad Labem, PS Chomutov a PS Dubí, která by měla převzít štafetu pořádání setkání pro příští rok. V sobotu část z nás podnikla výstup na zříceninu hradu Egerberg, odkud byl nádherný výhled. Jiní zase navštívili nedaleký Klášterec nad Ohří. Další skupinka se vydala do národní přírodní rezervace Úhošť. Ve volných chvílích se hrály deskové i míčové hry. Odpoledne zpestřila program návštěva ekologické kozí farmy (která sousedí s táborovou základnou), kde jsme vyslechli zajímavosti o chovu koz u nás. Večer byl táborák a opékaly se buřty. Odvážlivci se mohli zúčastnit nočního výsadku, v jehož pořádání mají Jirkovští bohaté zkušenosti. Délka tras byla odstupňována, a tak mohli jít i docela malí špuntí. Organizátorům akce děkujeme.

Jana Krotilová, PS Chomutov

Objekt TZ Zásada u Kadaně

Táborák a buřty jako druhá večere

Ringo – zábavná, ale stále ještě málo známá hra

Večer u buřtů s krajským předsedou Rudou Zeusem (vlevo)

Zato vybíjená je vděčná a děti jí nikdy nemají dost

Na rodinné kozí farmě jsme se dozvěděli mnoho zajímavého

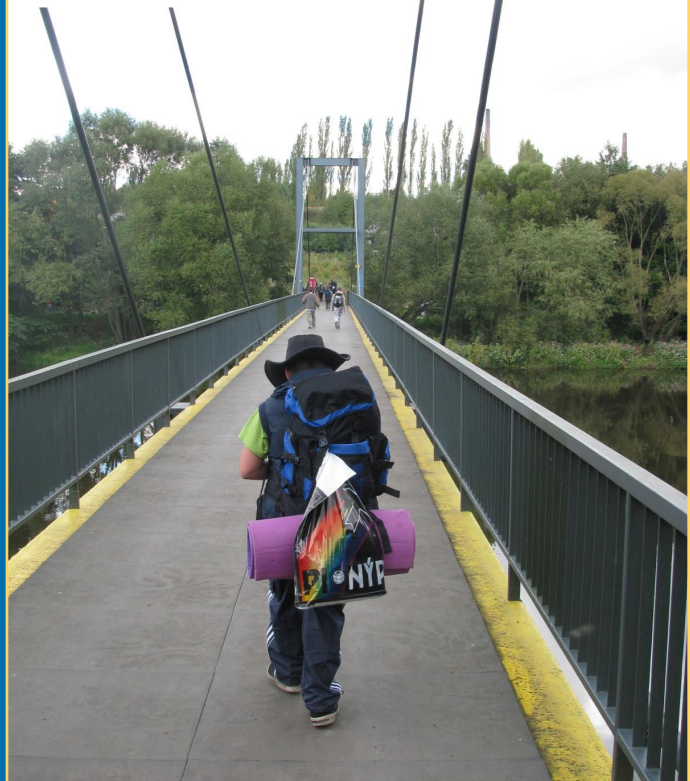

K dispozici byla řada deskových a karetních her

Mostečtí pionýři jsou vášnivými hledači Geocaching – během setkání našli hned 3 „kešky“

Přes řeku Ohří pak zase hurá do svých domovů. Příští rok nás bude hostit PS Dubí

Možná si říkáte, že tohle je trochu zvláštní titulček úvodníku, ale když jsem přemýšlel nad tím, čím se vyznačuje v životě našeho spolku tento říjen, napadlo mě přesně tohle přirovnání. Máme za sebou září, tedy především začátek nového pionýrského roku a zahájení činnosti oddílů a klubů po prázdninách. To je vždy důležitý krok směrem k blízké budoucnosti.

V září ale do budoucna hleděly nejen oddíly, ale i Pionýr jako celek. Česká rada Pionýra schválila Akční plán na roky 2010 a 2011, vycházející ze sebehodnocení metodou CAF (více na straně 6 i v dalších vydáních), uvidíme, jestli bude akční i jeho uvedení do života. Do konce září bylo také nutné zpracovat dlouhodobý projekt (pro MŠMT) na roky 2011-2015, spojený se žádostí o obnovení statutu státem uznané NNO pro oblast práce s dětmi a mládeží.

Před námi je listopad, který přinese především Výroční zasedání Pionýra, jež budoucnost našeho sdružení ovlivní bezprostředně na tři následující roky, ale ve skutečnosti nejspíš na mnohem delší dobu. Nepůjde o nic menšího, než kdo (a kam) toto sdružení v budoucnu povede.

Mezi tím se krčí říjen a zdánlivě nemá co nabídnout, žádné dramatické události či zlomová jednání. Přesto ale všichni víme, že měsíce, kdy se v našem sdružení nic neděje, zkrátka nejsou.

Jakub

Horké novinky

Přestaly vám v poslední době přicházet e-mailové Horké novinky? Nebo je ještě vůbec nedostáváte, ale chcete je? Pak nám sdělte svou aktuální e-mailovou adresu na pionyr@pionyr.cz.

Kalendárium 2010 – 2011

nabídkový plán akcí a soutěží

13. 11.	Pionýrský Sedmikvítek – ProRock	Praha	POP
19. – 21. 11.	Pionýrský Sedmikvítek – Folklorní tance	Přibyslav	KOPKV
20. 11.	Pionýrský Sedmikvítek – Divadlo	Praha	230. PS Záře
27. 11.	Výroční zasedání Pionýra	Praha	Pionýr
4. – 6. 2.	Ledová Praha	Praha	Pionýr, Nadace Dětem 3. tisíciletí
4. 2.	Koncert Děti dětem	Praha	Pionýr, Nadace Dětem 3. tisíciletí
25. – 27. 3.	Poselství 2011	Mladá Boleslav	Pionýr
11. 5.	Český den proti rakovině	celá ČR	Liga proti rakovině Praha

Nabídka vzdělávacích akcí PVC (výběr)

Hlavní vedoucí dětských táborů		
12. – 14. 11.	Rajnochovice	Zlínské PVC
Zdravotník zotavovací akce		
2. – 11. 10.	České Budějovice	Jihočeské PVC
Z další nabídky:		
5. – 7. 11.	Mimořádné situace	České Budějovice Jihočeské PVC

- 1 Krajské setkání ústeckých pionýrů
- 2 Krajské setkání ústeckých pionýrů
- 4 Informace z jednání orgánů Pionýra a z ČRDM
- 5 Poselství 2011 – téma lidské zdroje
- 6 Sebehodnocení Pionýra metodou CAF
- 7 Informace k nadcházejícímu Evropskému roku dobrovolnictví
- 8 Aktuální informace
- 9 Leno chodí na tábore v Anglii; Zástupce Pionýra v Evropském parlamentu
- 10¹¹ Tržiště nápadů a zkušeností; Robin a Páťa
- 12¹³ Sami o sobě – zprávy ze sdružení
- 14 Táborový koutek
- 15 Aktuality projektu Klíčení
- 16 Nedejte se zaskočit
- 17 O nutnosti výchovných programů – „nesmrtelné“ oddíly II/2
- 18 Česká republika v číslech – kvíz
- 19 Kaleidoskop
- 20 Spirálová batika – námět na rukodělnou činnost

foto na titulu: Jana Krotilová

Mozaika Pionýra – vydává Pionýr pro svou vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 8. 9. 2010.

Kontakty: Pionýr, Senovážné nám. 977/24, Praha 1, PSČ 116 47, tel.: 234 621 299; 777 248 720; fax: 224 215 101;

e-mail: mozaika@pionyr.cz. Aktuální informace o sdružení Pionýr poskytujeme též na internetu: www.pionyr.cz. Textové příspěvky přijímáme ve formátech souborů doc nebo rtf, foto v dostatečném rozlišení pro tisk 300 dpi. **Odpovědný redaktor:** Jakub Kořínek (Jakub). **Redakční rada:** Mgr. Martin Bělohávek (Martin), Mgr. Karel Krtilka (Krték), Miroslav Jalovecký (Mírek), Jiří Let (Letík), Ing. Lee Louda (Lee), Vlastislav Toman (Hadži). **Ilustrace:** Jiří Filípek. **Grafická úprava:** pixelia.cz. **Tisk:** BOFTISK Nymburk. **Distribuce:** Postservis. V evidenci periodického tisku evidováno pod číslem MK ČR E11046, ČÍSLO ISSN 1213-4686. Vydáno díky finanční podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zpravodaj je neprodejný.

Poslední zasedání stávající České rady Pionýra

se konalo ve dnech 11. a 12. 9. v Hotelu Jizera. Již z úvodního vystoupení předsedy Pionýra, který vyslovil lítost nad množstvím přítomných delegátů, je zřejmé, že tato tečka mohla být i velké pěší. Přesto ale rada projednala řadu témat. Zde uvedeme jen stručný přehled. Jako na několika předchozích jednáních se řešil stav předávání funkce předsedy a hospodáře MKOP, bohužel v této věci není žádný zásadní vývoj. Důležitou informací je přijatá rezignace garanta ÚPVC. Hovořilo se i o vleklých

soudních sporech, např. o nemovitost Stodolní v Ostravě. ČRP projednala výstupy CAF týmu, především Akční plán na období 2010 a 2011, který byl schválen a stal se tak platným východiskem pro práci sdružení v blízké budoucnosti (více na str. 6). Další témata jednání se soustředila na blízkou i vzdálenější budoucnost našeho sdružení. Příkladem je příprava projektu na roky 2011 – 2015 a s ní související žádost o obnovení statutu státem uznané organizace pro oblast práce s dětmi a mládeží či stav příprav

Poselství 2011. Část programu byla věnována také listopadovému Výročnímu zasedání Pionýra a věcem souvisejícím – např. bylo schváleno zrušení listopadového jednání ČRP. Ale možná ne bez náhrady, vzhledem k palčivé otázce budoucího personálního zabezpečení orgánů Pionýra, jež se v souvislosti s chystaným VZP připomíná opakovaně, bude možná svoláno mimořádné jednání ČRP v říjnu. Nyní nezbyvá než počkat, co konec listopadu a Výroční zasedání Pionýra přinese.

Jakub

Předseda předsedal předsedům

V sobotu 18. září se v Praze sešla porada předsedů KOP. V úvodu porady se hovořilo o nemovitostech získaných od FDML, účastníkům porady byla představena paní Iva Šafaříková, která přebírá agendu nemovitostí. Předsedové byli seznámeni s účastí svých krajských zástupců na jednáních ČRP. Velká část porady byla věnována přípravě podkladů

pro projekty Pionýra na MŠMT a podání žádosti na získání titulu státem uznané neziskové organizace. Ekonomka Pionýra informovala předsedy o problémech ve vyúčtování dotací. Největší část porady byla věnována přípravě výročního zasedání Pionýra v listopadu 2010. Projednána byla možnost ubytování před jednáním VZ, odevzdání seznamů

delegátů a návrhů do komisí VZ, vyznamenání v průběhu VZ. Předsedové byli znovu vyzváni, aby předložili návrhy za kraje do volených funkcí Pionýra pro další období. Projednána také byla příprava republikových akcí sdružení, neboť pro ně chybí několik organizátorů.

Petr Halada

Projekt ČRDM – kamchodit.cz

Kromě mnoha projektů, o kterých už zde řeč byla, nebo ještě bude (Klíče pro život, Kecejme do toho atp.) a jejichž výzvy chodí pravidelně Horkými novinkami, případně se objevují v Servisu Pionýra, je tu i jeden projekt, který nebyl dle mého názoru zatím v Pionýru příliš prezentován (nebo minimálně každý, koho jsem oslovil, na mě koukal, jak kdyby to slyšel poprvé). A přitom je to projekt, do kterého jsme všichni zapojení, aniž to třeba tušíte – jedná se o **projekt Kamchodit.cz**. Ten vychází z projektu Bambibod.cz a v podstatě ho **od 1. září** plně nahradil. Stejně jako Bambibod.cz má poskytovat rodičům informace o možném využití volného času pro jejich děti. Podstatou je internetová stránka www.kamchodit.cz, na které návštěvník nalezne základní informace, o co se jedná, a pak hlavně mapu, která je databází kluboven, sportovišť, veřejných hřišť, ubytovacích zařízení, domů dětí a mládeže, informačních center mládeže a mateřských center. Rodič pak zadá např. svojí ulici a mapa mu nalezne nejbližší objekty. Tyto objekty může rodič filtrovat velice jednoduše pomocí „zaškrtování“ toho, o co má zájem. Stránka také obsahuje **Devatero rad pro rodiče** při výběru

mimoškolních aktivit. Pomocí této stránky není problém např. během chvíle nalézt všechny **klubovny v okolí bydliště**, a tedy i působící organizace. Na rozdíl od Bambibodu zde rodič nalezne pouze adresy kluboven, název organizace (skupiny, případně oddílu), webovou adresu (pokud je známa) a e-mailovou adresu (pokud je známa), protože časy schůzek se mnohdy každý rok mění (někdy i častěji) a stejně tak i ostatní údaje, ale fyzická adresa a virtuální adresa je poměrně konstantní údaj. Všechny další potřebné údaje (informace o organizaci, časy schůzek, telefonní kontakt na jednotlivé vedoucí atp.) si pak může rodič nalézt na příslušných **webových stránkách dané organizace**. V současné době obsahuje databáze záznamy z cca šesti set českých, moravských a slezských měst a obcí. Možná se ptáte, co máte udělat pro to, abyste také byli v této databázi kluboven? Nebojte se, nemusíte se nikam registrovat. Všechny registrované Pionýrské skupiny a jejich klubovny už byly do **databáze Kamchodit.cz zaneseny a jsou v ní automaticky přítomny**. Proč je tedy důležité o tomto projektu vědět a co z něho pro nás pionýry vyplývá? Jednak si můžete odkaz na tyto stránky umístit na své internetové

stránky, čímž zvýšíte šanci, že si tento rozcestník někdo najde (díky většímu počtu takovýchto zpětných odkazů se spíše stránka objeví lidem ve vyhledávačích) a spíše objeví vás a vaši činnost. Také je to další motivace pro ty z vás, kteří ještě nemají vlastní internetové stránky. **Vlastní internetová prezentace** je totiž v tomto projektu poměrně klíčová, protože bez ní o vás rodič příliš mnoho nezjistí. Zároveň to také klade větší důraz na to, aby informace na vašich stránkách byly aktuální a v dané chvíli 100% odpovídající skutečnosti. Na závěr si neodpustím jeden tip pro ty skupiny, které vlastní internetové stránky nemají. Pionýr nabízí všem svým organizačním článkům možnost mít **zdarma doménu i prostor pro ni**. Všechno, co potřebujete, je najít ve svém středu někoho, kdo umí webové stránky vytvořit. A to v dnešní době umí spousta lidí, do kterých byste to třeba ani neřekli. Stačí oslovit vaše mladé a sami budete překvapení, co dovedou. **Veškeré informace o této možnosti** (získat zdarma doménu a hosting pro webové stránky) získáte na internetové adrese webmaster.pionyr.cz.

Miroslav „Anštajn“ Jungwirth

Poselství 2011

lidské zdroje

Nejdřív zkusme trochu polidštit technický pojem lidské zdroje. Ve firmě se lidskými zdroji nazývají všichni zaměstnanci, v našem případě se pod tímto pojmem skrývají všichni dobrovolníci, díky kterým může naše sdružení fungovat. Nemluvíme tedy o dětech a obecně o lidech, kteří si jezdí užít tábory a pionýrské akce ze strany účastníků, ale bavíme se především o instruktorech a vedoucích. A u nich si musíme přiznat, že stojíme před vážným problémem: před jejich častými odchody. Tento odliv má mnoho důvodů.

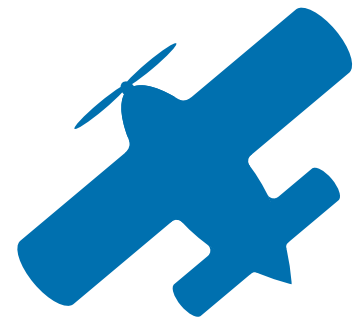
Často za něj například může vývoj člověka, přirozený životní cyklus. Dítě opouští v patnácti letech základní školu a přechází na střední. V tomto věku má ještě mnoho lidí možnost zůstat během studia ve svém rodném městě a s pevným zázemím, tudíž není nutné zpřetrhat vazby na svou pionýrskou skupinu, ale i takový člověk jednou dospěje a odejde na vysokou školu. Tehdy už bohužel málokdy zůstane na stejném místě, odstěhuje se. Navíc u těchto životních změn nejde pouze o změnu místa, kde člověk žije

a působí, ale i o změnu priorit, zájmů, časového rozvrhu atd. Zásadní změny priorit se týká i další život dobrovolníka, tedy hledání práce, zakládání rodiny a podobně. Naším úkolem na Poselství bude společně vymyslet, jak s těmito lidmi neztratit kontakt, co jim nabídnout, aby pro ně pionýrská skupina neztratila smysl, a jak jim případně podat pomocnou ruku, aby se mohli dál věnovat práci s dětmi. Tím se pomalu dostáváme k dalšímu problému, který může za časté odchody instruktorů a vedoucích z Pionýra, a tím je ztráta motivace. Abychom mohli té ztrátě motivace zabránit, musíme nejprve vědět, proč člověk v Pionýru funguje, co tu nachází a co ho drží u práce s dětmi. Co vás drží v Pionýru? Proč to děláte? Jste si vůbec vědomi, co může Pionýr dobrovolníkům nabídnout? Kdyby vás někdo zastavil na ulici, víte, čím byste ho k práci s dětmi nalákali? Umíte vysvětlit svým nepionýrským kamarádům, proč pra-

Zaujalo vás téma? Zaujalo vás Poselství? Připojte se k nám a diskutujte na poselstvi.pionyr.cz!

cujete s dětmi a proč právě v Pionýru? Dokud nebudeme vědět, jakou motivaci dobrovolníci v našem sdružení mají, těžko můžeme zabránit její ztrátě. **A nejlepší je začít právě u sebe!** Dalším kamenem úrazu v souvislosti s lidskými zdroji je jejich **rozvíjení, vzdělávání**. Problém dnešních školení - a to nejen v Pionýru - je zřejmý: školit se znamená pro mnohé přijet někde na večer či na víkend, odsedět si několik povinných hodin, na konci napsat test a po příjezdu domů vyzvednout ze schránky potvrzení o absolvování kurzu. Může to však někoho naplnovat? A jsou naše pionýrská vzdělávací centra schopná nám nabídnout něco víc? **Co dává vzdělávání v Pionýru vám? Papír?** Informace, které prostě musíte vědět, abyste mohli pracovat s dětmi? Nebo i něco víc? Měla by být vzdělávání co nejrychlejší „nalejvárna“ podobná škole, nebo něco jiného? Je ta nalejvárna užitečná? Jsou ty informace prakticky využitelné? Umíte pak nabyté vědomosti využít v praxi? Baví vás to? Našli jste si na vzdělávací akci kamaráda? Kdo někdy zažil nějaký vzdělávací kurz nebo akci se zážitkovou pedagogikou, ten jistě ví, že učení zážitkem, praxí, je nejučinnější (i když velmi náročné). Sami ho všichni provozujeme s dětmi v oddílech a na táborech, i když v odlehčené formě. **Vzdělávací večery a víkendy plné akce, zážitků**

POSELSTVÍ 2011 PIONÝR

a teambuildingu nám všem jistě dají víc, než vysedávání za stolem. Dají nám nejen vědomosti, ale i dovednosti a postoje, dají nám kamarády a silné vzpomínky a mimo jiné nám také dají motivaci pokračovat v té práci, kterou děláme. Nebo ne? Zdráháme se přijmout zážitkovou pedagogiku jako obecně platný model vzdělávání vedoucích a instruktorů v Pionýru, ale proč?

Jedna otázka následuje druhou, dere se na mysl i na jazyk. Základní otázky o lidských zdrojích v Pionýru se tedy točí kolem toho, jak si dobrovolníci ve sdružení udržet, jak je motivovat, rozvíjet, případně jak s nimi neztratit kontakt, když skutečně odejít musí. Odliv dobrovolníků z Pionýra se týká nás všech, všichni ho určitě zažili na svých skupinách. Pojďme tedy společně najít řešení na Poselství 2011! A začněme už teď na webových stránkách poselstvi.pionyr.cz!

*Tamara, Simona a Vaša
PS Kopřivnice*

Ilustrační foto: archiv Pionýra

O testování sebehodnotící metody CAF v podmínkách občanského sdružení Pionýr jsme vás informovali na stránkách Mozaiky v březnu 2010. Tehdy jsme stručně představili nejen samotnou metodu, spočívající v bodování předem daných kritérií (a dokládání jejich naplnění důkazy), ale také projekt Klíče pro život, který nás k této aktivitě přivedl, a pracovní skupinu (tzv. CAF-tým), jež pro sebehodnocení vznikla.

Výsledky prvního hodnocení

Nechci zde podrobně rozebírat kritéria a jejich výsledné bodování, kdo o tyto informace má zájem, může je snadno získat. Pro shrnutí stačí říci, že hodnocení dopadlo lépe, než jsme sami očekávali – s ohledem na to, že šlo o první užití obdobného systému hodnocení a řízení kvality v našem sdružení. Odhalilo ale také několik slabín, na něž je třeba se v budoucnu zaměřit – např. sledování a hodnocení výsledků naší činnosti či dlouhodobé plánování. Hodnocení mělo ale i další výsledek – poznání, že užití metod řízení kvality je i v občanském sdružení, jako je Pionýr, možné a může být i přínosné, je-li pojato důsledně. Testováno ovšem bylo na centrální úrovni organizace, pro ty další (až k pionýrskému oddílu) je nezbytné metodu odlehčit a přizpůsobit, aby byla nejen zvládnutelná, ale také odpovídající probíhající činnosti a jejich požadovaným vstupům a výstupům.

Co dál?

Česká rada Pionýra v dubnu 2010 rozhodla v užívání metody CAF dále pokračovat, pracovní skupina, CAF-tým, se proto schází nadále. Jejím hlavním úkolem v uplynulém období bylo vytvoření akčního plánu pro roky 2010 a 2011 na základě výstupů hodnocení.

Akční plán je dokument obsahující kroky, jež je třeba učinit, aby se zjištěné nedostatky postupně odstraňovaly a organizace se rozvíjela po všech stránkách. Jsou zde proto úkoly z oblasti řízení a plánování, komunikace s partnery, vzdělávání, práce s dobrovolníky atd.

Důležitá vlastnost akčního plánu však je, že není souborem jakýchsi doporučení (čili v praxi zbožných přání), ale zcela konkrétních úkolů, u nichž je stanoven realizátor (či realizační tým), odpovědná osoba, termín a požadovaný výstup (případně i nástin nutných finančních nákladů). Jeho plnění je tak možné průběžně kontrolovat. V září 2010 byl tento materiál v předloženém znění schválen Českou radou Pionýra. Úkoly, jež obsahuje, se tak staly závaznými a akční plán získal sílu k tomu, aby zřetelně ovlivnil budoucnost Pionýra.

K čemu to je?

Tuhle otázku si asi položí leckdo. Schází se jakási skupina, občas předloží ke schválení nějaký materiál, ale co z toho? CAF je metoda řízení kvality, nástroj vlastního zlepšování, měřítko, podle kterého můžeme odhalit vlastní chyby. Ale jako vždy, záleží na lidech, na příkladu Akčního plánu je to vidět zcela jasně. Bude-li vnímán jen jako

jeden z mnoha materiálů, kterým není třeba věnovat zvláštní pozornost, přesně to se stane. Vezmou-li ho lidé za sobě vlastní, může nastartovat potřebné dění a pomoci nám všem do budoucna. Je to na nás. Akční plán může být i pomůckou, díky níž jde lépe navázat na předchozí práci. Naším společným úkolem je, abychom přijaté úlohy uchopili jako nástroj, který se nabízí, a pokročili o kus dál.

Střídání stráží

Od počátku vedl CAF-tým Martin Bělohávek. Pracovní skupina se úspěšně „rozjela“ a splnila základní zadání – pro projekt Klíče pro život. Návazně připravila též dokumenty pro Pionýr a Martin se rozhodl vedení týmu předat. Po schválení Akčního plánu Českou radou Pionýra, kterým byl proces sebehodnocení metodou CAF završen, ho úplně převzal Jakub Kořínek (jakub@pionyr.cz). Neuvádíme to zde kvůli chlubení, ale proto, abyste věděli, na koho se obracet s návrhy a náměty týkajícími se práce CAF-týmu, systému řízení kvality a souvisejících témat. Pevně doufáme, že toto není poslední zpráva o práci CAF týmu a že v budoucnu se tu dočtete např. o úspěšném naplňování Akčního plánu a tvorbě nového.

Jakub a Martin

Klíče pro život

Národní institut dětí a mládeže společně s Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy od 1. dubna 2009 realizují národní projekt s názvem: Klíče pro život – Rozvoj klíčových kompetencí v zájmovém a neformálním vzdělávání.

Hlavními postavami projektu jsou Ti, kteří pracují s dětmi a mladými lidmi v rámci jejich volného času v organizacích celé České republiky, jako jsou: střediska volného času, školní družiny, školní kluby a nestátní neziskové organizace. Cílem projektu je výrazné posílení celoživotního vzdělávání lidí pracujících s dětmi a mládeží a hlavně

zkvalitnění systému podporujícího trvalý a udržitelný rozvoj zájmového a neformálního vzdělávání.

Jednotlivé aktivity projektu jsou řízeny odbornými garanty, kteří jsou schopni identifikovat přednosti i problémy práce v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání a iniciovat pozitivní změny. Seznam oblastí, kterými se projekt Klíče pro život zabývá:

- VÝZKUMY
- STANDARDIZACE ORGANIZACÍ NEFORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ
- SYSTÉM VZDĚLÁVÁNÍ:

1. Studium pedagogiky volného času
2. Průběžné studium
3. Průřezová témata: výchova

k dobrovolnictví, participace a informovanost, výchova k aktivnímu občanství, zdravé klima v zájmovém a neformálním vzdělávání, inkluze dětí se specifickými vzdělávacími potřebami, multikulturní výchova, medializace a mediální výchova

4. Funkční studium
- UZNÁVÁNÍ NEFORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ
- PODPORA INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PRO MLÁDEŽ

PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDĚM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČR.

Dobrovolnictví

Blíží se Evropský rok dobrovolníka (2011 – 10 let po Mezinárodním roku dobrovolníka), a tak se s pojmem dobrovolnictví budeme na stránkách Mozaiky Pionýra setkávat o něco častěji. Slova dobrovolnictví a dobrovolník však patří k těm, která skoro každý zná, ale mnohdy si pod nimi různí lidé představují různé významy. Proto si myslíme, že je dobré začít s tímto tématem trochu obecněji – povídáním o tom, co to vlastně dobrovolnictví je a kolik podob má.

Základní význam je zřejmý, dobrovolnictví je činnost, zvolená svobodně – dobrovolně, odtud tedy její název. Jde o činnost konanou ve prospěch druhých, bez nároku na odměnu. Odměnou dobrovolníkovi může být dobrý pocit z vykonané práce, nové zkušenosti a třeba i nová přátelství.

Krátké z historie dobrovolnictví

V minulosti bylo dobrovolnictví součástí každodenního života. Ať už šlo o sousedskou výpomoc, nebo o činnost bratrstev a řádů. Tehdy to nebylo „to“ dobrovolnictví, jak ho známe (většinou šlo o součást hlavního povolání, především v náboženských kruzích), ale právě tam se začaly tvořit ony pomyslné kořeny.

Opravdové dobrovolnictví se začalo utvářet se vznikem občanského společenství a bylo také odpovědí na vzrůstající počet lidí žijících v nedůstojných podmínkách v období prudkého rozmachu industrializace. Mluvíme například o sdruženích filantropických a vzdělávacích aktivitách.

Po roce 1939 za německé okupace se stal osudným mnoha dobrovolnickým organizacím národnostní důraz. Řada z nich byla zrušena, jiné byly přetvořeny do podoby vyhovující protektorátu.

Po válce se začaly obnovovat. Ale, jak už tomu bylo v době předválečné, zejména mládežnické, ale i odborové, tělovýchovné a kulturní spolky se stávaly nástrojem stranického boje. 50. léta znamenala značné omezení svobodného rozvoje dobrovolných a zájmových organizací.

Po roce 1989 začal opět prudký rozvoj nezávislých sdružení v oblasti ekologie, lidských práv, humanitární činnosti, sportu, sociální práce atd.

Rozmanitost dobrovolnictví

Dobrovolnická práce má mnoho různých podob, a vyskytuje se na mnoha místech.

Rychle se rozšiřující formou je dárcovství. Ať už je řeč o příspěvcích na veřejně prospěšné účely nebo do sbírek pro obyvatele postižené přírodní katastrofou, nebo o dárcovství krve či krevní plazmy apod.

Mnoho tváří má i tzv. veřejně prospěšné dobrovolnictví, jde např. o sociální

práce, práce s menšinami, dobrovolné hasiče, osvětové činnosti, pomoc na místech postižených katastrofami... Pionýru vlastní je forma zvaná vzájemné dobrovolnictví, kdy se dobrovolníci sdružují ve spolcích zaměřených na specifické činnosti, jako je třeba volnočasová práce s dětmi a mládeží. Je důležité nezapomenout, že i tato forma obsahuje prvek společenské prospěšnosti, v našem případě daný výchovným působením na děti. V aktuálně připravované novele zákona o dobrovolnictví je tento fakt již zohledněn a náš typ dobrovolnictví není z textu vypuštěn, jak tomu bylo dříve.

Dobrovolnictví nezná hranic

V poslední době přibývá možností vyjet do zahraničí za účelem dobrovolnické činnosti. Celoročně jsou pořádány workcampy – pracovní tábory, na nichž se na stanovenou dobu schází větší množství dobrovolníků, kteří společně pracují ve prospěch daného cíle. Stále se rozšiřuje také Evropská dobrovolná služba (obvykle individuální), která umožňuje mladým lidem zapojit se do dobrovolnických projektů konaných v zemích Evropské unie nebo partnerských zemích programu.

Evropský rok dobrovolníka

Právě po deseti letech po Organizaci spojených národů se k tématu dobrovolníka vrací Evropská unie. A protože jde o velké a aktuální téma, stranou nechce zůstat ani Pionýr.

O jaké aktivity, realizované v roce 2011, se bude jednat?

Jedněmi z mnoha jsou například propagační a informační aktivity, jako mediální kampaň ve sdělovacích prostředcích (Český rozhlas), tvorba audiovizuálního prezentačního materiálu apod.

Dále se samozřejmě jedná o aktivity zaměřené na podporu dobrovolníků – oblastní setkání dobrovolníků, nebo například Poselství 2011.

Patří sem ale i standardní akce, které budou rozšířeny o propagační aktivity o práci dobrovolníků s dětmi a mládeží – např. Koncert Děti dětem, nebo informační kampaň Opravdu dobrý tábor.

A co se bude dít, než to všechno vypukne?

Navržený projekt pro rok 2010 se soustřeďuje na aktivity přípravného charakteru – organizační činnosti, zajištění materiálů a podkladů pro prezentační aktivity apod.

Na úrovni krajských organizací Pionýra připravujeme na poslední čtvrtletí roku 2010 setkání dobrovolníků na krajích. Cílem bude organizační příprava propagačních aktivit v místech, jejich koordinace v rámci regionu a případně i získání dalších námětů na činnost v rámci Evropského roku dobrovolnictví.

To zahrnuje přípravy informačních materiálů, audiovizuálních prezentací, Poselství 2011 a Koncertu Děti dětem, zpracování podkladů pro certifikát dobrovolníka a mnoho dalších.

Projekt bude organizačně zajišťován tajemníkem projektu, do jeho realizace bude zapojena řada dobrovolníků na všech úrovních sdružení Pionýr. Kampaní, kterou připravujeme, bude oslovena široká veřejnost, základní cílovou skupinou budou rodiče a děti.

red

Ilustrační foto: archiv Pionýra
další informace na dobrovolnik.pionyr.cz

Za kytičky už jsme vybrali šest milionů

O průběhu čtrnáctého ročníku sbírky Český den proti rakovině (známé spíše jako Květinový den), kterou každoročně pořádá Liga proti rakovině Praha, jsme vás informovali v poslední

Mozaice minulého ročníku. Zde jen stručně připomeneme, že našich sběračů bylo více než pět set padesát ze sedmdesáti tří PS a kvítka prodávali v téměř devadesáti městech a obcích po celé republice. Nyní ale máme i poslední informaci – součet peněz, které za symbolické kytičky vybrali naši dobrovolníci, je 1 240 340 korun. Pionýr se letos zapojil počtvrté a celkem již vybral přes šest milionů korun!

Termín Květinového dne na příští rok je již stanoven – 11. 5. 2011. Tak si ho nezapomeňte poznamenat do svých oddílových plánů, abychom opět společně mohli v co nejhojnějším počtu vyrazit na pomoc boji proti rakovině.

red

Návštěva Českého rozhlasu

Ve čtvrtek 2. 9. 2010 se nám dostalo pocty nahlédnout, abych tak řekla, do útrob Českého rozhlasu. Naším průvodcem ve spletitých chodbách byl Jiří Kokmotos, moderátor dětského pořadu „Domino“, jehož vysílání jsme se účastnili. Ale nepředbíhejme. Některým stačilo ke štěstí opravdu málo, a tak se hned ze začátku nadchli pro Páteroster – oběžný výtah, který byl dle informací našeho průvodce sestaven ještě dřív, než byla postavena samotná budova rozhlasu. Když se všichni do sytosti vyjezdili, začali jsme objevovat zákoutí rozhlasu, která nejsou „obyčejným smrtelníkům“ běžně přístupná.

Navštívili jsme zvukotěsné kabiny, doslova „nadupané“ všemožnými technickými udělátky, ohromné prosklené atrium, a překvapilo nás velké akvárium u zpravodajských kójí.

Prohlídka byla provázená vyčerpávajícím výkladem, který nám měl přiblížit práci v rozhlasu a jeho fungování. Průvodce se snažil odpovídat na všechny zvědavé otázky, na ty méně povedené i na ty pěkně záladné. Nakonec jsme se usadili v atriu, odkud se vysílá pořad Domino, což byl hlavní důvod naší návštěvy. Tématem totiž tentokrát byl volný čas dětí a mládeže a Pionýr dostal prostor pro představení své činnosti. Zúčastnili se dospělí i děti, nejen od nás, ale i z jiných sdružení, ze škol a podobně. Moderátor se děti ptal, jak tráví svůj volný čas, jaké mají koníčky, kroužky, oddíly a podobně.

Kromě zajímavých informací jsme slyšeli dech beroucí představení jedné z dívenek, která řekla, že ve volném čase hraje na klavír. Moderátor ji vyzval, jestli nechce něco zahrát, protože

Moderátor Jiří Kokmotos

přímo v atriu jeden klavír mají. To, co následovalo, nikdo z nás nečekal... Byl to příjemně strávený večer, na který určitě jen tak nezapomeneme – a navíc jsme pomohli propagaci Pionýra.

Veronika

Z klubovny až k oceánu

S tímto číslem Mozaiky přišla na všechny pionýrské skupiny (pozor, ne na oddíly, ptejte se případně svého vedoucího PS) publikace nazvaná Z klubovny až k oceánu, která pojednává o mezinárodní činnosti v Pionýru. Najít v ní můžete mnohé – rady pro vedoucí, kteří chtějí s mezinárodními aktivitami ve svém oddíle začít, náměty na tematické hry pro ty, kdo se o zahraničí zajímají, ale vyrazit „za kopečky“ se jim ještě nechce, stručnou historii naší mezinárodní činnosti od počátků až

po nedávnou minulost, vysvětlení souvisejících pojmů, informace o partnerských organizacích a mnoho dalšího. Publikace je dílem kolektivu autorů, kteří se v ní snaží osmělit ty, kteří mezinárodní aktivity vnímají jako něco vzdáleného a odtažitého, i poskytnout dostatek informací a námětů v jednom souboru všem, kdo se o dané téma zajímají. Věříme, že může být užitečná a stojí za pozornost.

red

MALÝ RÁDCE PRO CESTY ODDÍLŮ DO EVROPY I EVROPY DO ODDÍLŮ

Z KLUBOVNY AŽ K OCEÁNU

Lenochodi v Anglii

V druhé polovině srpna se náš oddíl Lenochodi na 32. pionýrské skupině Plánata zúčastnil tábora anglických Woodcraft Folk na tábořišti Park Farm v Lurgashallu. Celá, pro nás velká cesta započala v úterý 17. srpna a trvala přesně týden. Na táboře jsme byli společně s Wimbledon District (distrikt je ve Woodcraft Folk něco jako pionýrská skupina) z Londýna.

Po téměř dvouhodinovém letu jsme se dostali z pražské Ruzyně na londýnské letiště, odkud nás dovezli až na tábořiště auty. Lurgashall Park Farm je asi 80 mil jižně od Londýna uprostřed krásné přírody a malých vesniček Jižní Anglie. Ihned po příjezdu jsme se rozdělili do tzv. „vesniček“, ve kterých jsme bydleli, měli program, ale třeba i služby na nádobí a vaření. Ještě ten večer jsme vyrazili po okolí obhlédnout cizí zemi a seznámit se se zdejšími prostředím. Nejvíce nás ale asi překvapilo chladné počasí, a tak jsme se všichni museli teple obléknout.

Na táboře jsme hráli různé hry s Angličany či organizovali výlety po okolí. Ze všeho, co jsme viděli, nás asi nejvíce zaujalo místní hračkářství. I když si člověk může říct, co je

na hračkářství zajímavého, tak v tomto měli tolik hezkých a šikovně provedených hraček, až nám z toho šla hlava kolem. Děti si na táboře hodně pochvalovaly místní královské snídaně, kdy si každý mohl namíchat nejrůznější druhy cornflakeů. Že to ve výsledku chutnalo přílišně, už nikoho příliš netrápilo.

V rámci výletů jsme navštívili aquapark a prozkoumali místní krajinu. Obzvláště nekonečná stáda ovcí na travnatých kopečcích jsou nezapomenutelná a všem se hodně líbila. Hezké byly i večerní táboračky, především ten poslední, kdy nám na rozloučenou připravili i ohňostroj a pozvali kapelu.

V druhé polovině naší návštěvy jsme navštívili Londýn. V tomto městě kultury a historických památek jsme viděli notoricky známé pamětihodnosti, jako je Big Ben, Picadilly Square, nebo Buckingham Palace. Mimo to jsme ale viděli i Globe Theatre, National Gallery, the Royal Opera House nebo Millenium Bridge. Londýn se nám hodně líbil a všichni jsme byli rádi, že jsme ho mohli takhle prozkoumat. Hodně zajímavá byla i zkušenost, že se tu jezdí vlevo a člověk se na přechodech musí dívat

na opačnou stranu, než je zvyklý. Naštěstí je to na každém přechodu napsané.

Ve středu 25. srpna se naše cesta již chýlila ke konci. Zabalili jsme své batůžky, rozloučili se s rodinami, ve kterých jsme v Londýně bydleli a vyrazili na letiště. Následoval opět dvouhodinový let letadlem, časový posun o jednu hodinu a přílet do náručí našich maminek a tatínek. Příjemně unaveni po náročném týdnu a dlouhé cestě jsme se rozloučili a vyrazili každý ke svému domovu. Příště ale určitě pojedeme zas.

Eliška Eliášová
Foto: David Urban

Slyšení v Evropském parlamentu

Všechno to začalo poměrně nevinně, a to otázkou našeho pana předsedy (Petra Halady), jestli bych nechtěl jet za Pionýry do Evropského parlamentu. No, a jelikož mi ještě nezačal semestr a zrovna v tomto termínu jsem měl poměrně volno, tak jsem řekl, proč ne. Až poté jsem se od organizátorů dozvěděl, že si musím všechno až na ubytování v Bruselu zařídit sám (oni že to jen proplatí), a také to, že Česká republika měla nárok jen na jediného zástupce, a to jsem já, takže musím celou cestu absolvovat sám. Naštěstí mám průpravu z několika mezinárodních výměn (všem vřele

doporučuji, zkušenosti z nich jsou k nezaplacení i ve chvílích, kdybyste to nečekali). Zkrátka a dobře díky cestovatelským zkušenostem (nabraným hlavně v Pionýru), jsem bez problémů zakoupil letenky a následně i bezpečně dorazil do Bruselu, a poměrně snadno našel svůj hotel i příslušnou budovu Evropského parlamentu.

Hlavní náplní mé cesty bylo právě ono slyšení u Evropského parlamentu ve věci právě vznikajícího zákona o Občanské iniciativě. Ten je už zmíněn ve schválené Lisabonské smlouvě a Evropští politici ho právě dopracovávají do konečné podoby. Pozvali si tedy zástupce občanských sdružení napříč Evropou, aby si s námi o Občanské iniciativě promluvili.

Jenže na nějaké promluvy, dotazy či debaty, nebylo dáno příliš prostoru, protože pozvaní řečníci přečerpávali svůj čas a nezbylo příliš času pro nás, občanská sdružení. Pokusím se alespoň ve zkratce přiblížit, o čem v Občanské iniciativě jde. Pokud se nějaký jednotlivec nebo skupina rozhodne prosadit nějaký návrh u Evropské komise, který splňuje základní požadavky (je to v kompetenci

Evropské komise, není to proti základním myšlenkám a právu EU a je to seriózní návrh), má 12 - 18 měsíců na sehnání milionu podpisů napříč 1/3 členských zemí na podporu návrhu. Pokud se toto podaří, bude se jím Evropská komise zabývat a bude mít lhůtu 4 měsíců na to, aby se k němu vyjádřila.

Z výstupu jednotlivých představitelů EU (včetně místopředsedy Evropské komise) jsem pochopil, že jsou to inteligentní lidé, kteří mají úžasné nápady a chtějí věci řešit. Problém však je, že na všechno existuje tolik různých pohledů, že je téměř nemožné nalézt variantu, která se bude alespoň většině líbit (natož pak všem). Debaty se tak neuvěřitelně natahují, takže i tvorba tohoto zákona ještě nějaký ten rok potrvá.

Možná si říkáte, k čemu vlastně tento (dle některých názorů jen demonstrační) nástroj přímé demokracie bude, ale třeba budou pionýři za pár let, až zákon projde celým tímto zdlouhavým procesem, pomáhat nebo dokonce sami iniciovat nějaký návrh, který se nás bude týkat, kdo ví...

Miroslav „Anštajn“ Jungwirth

Tak tu máme podzim ... a co s ním?

Rozhodně nežůstaňte za pecí, nebuďte nic nedělající partou, ale využijte všech možností, které vám podzim nabízí. Předpovídat, jaké bude počasí? To je úkol nadlidský i pro meteorology.

O to více musíte plánovat – abych tak řekl – plasticky! Mít zálohu nebo jinou variantu programu.

Rozhodně by bylo dobré ukázat se mezi kluky a děvčaty v okolí s nějakou přitažlivou akcí – dát jim šanci připojit se. Jednou, dvakrát, možná až potřetí někteří z nich zaberou a zajdou za vámi na kus řeči. Máte jim co nabídnout?

A ještě něco! Zanedlouho se pustí do práce nově zvolená zastupitelstva obcí. Už víte, jak s nimi navážete kontakt? Měla by o vás vědět, znát vaši činnost a třeba i přínos pro obec, ve které žijete a působíte.

Hadži (scifiveta@quick.cz)

My a nováčci

Mluvili jsme o tom u Plameňáků častokrát, s instruktory i dětmi. Názory jsou různé, ale v podstatě jsou všichni pro, abychom nové členy získávali. Spíš je problém v tom – jak.

Byly různé představy a návrhy. Vývěsní skříňka, letáčky, den otevřených dveří, veřejné akce jako sportovní a jiné soutěže, závody na čemkoli od bruslí přes skejty až po koloběžky a kola.

Zkusili jsme leccos z toho všeho i něco navíc. Pozvali jsme pár děcek od známých na letní tábor, pár dalších na některou z výprav. Byly při tom i nějaké problémy, nesehranost s našimi kluky a děvčaty, malá výdrž a soustředěnost.

Představte si, že jen tak z ničeho nic s vámi rodiče vypraví kluka, který je zvyklý vysedávat u počítače, courá po síti nebo mrská hry!

Ale to právě potřebujeme! Dostat děcka do reálného života. Tak na tom teďka pracujeme, ale moc se nám to zatím nedaří. Máte s tím nějaké zkušenosti?

Zatím se nám více daří takové kamarádké zvaní na družinovky i oddílovky, když je nějaký volnější program, kterého se mohou zúčastnit. Být organizovaný není in, ale vymířit také nechceme, že?

Oddílák Boubín

Kdo bude zpravodaj Mozaiky Pionýra?

Dlouhodobým problémem u mnoha oddílů je malá známost naší Mozaiky Pionýra. Většinou skončí – pokud vůbec přečtena? – u oddílového vedoucího a je někde založena/odložena. Že tomu tak je, dokazují nejrůznější ankety, dotazy anketní i osobní. Někdy i požadavky, že by bylo dobré to či ono otisknout – a ono to v Mozaice bylo! Dokonce někdy i nedávno.

Zkuste si vytvořit jednoduchý zpravodajský systém, který pomůže na jedné straně oddílákům, na druhé straně pak zapojí „do hry“ instruktory. Nové číslo Mozaiky vždy přečte (střídavě) jeden z instruktorů a podá na schůzce vedení informaci o nejdůležitějších materiálech. Kromě toho podle potřeby okopíruje a předá adresně materiály pro ostatní nebo k vyvěšení na nástěnce.

Zní to učeně, ale – **naučíte se tak pracovat s informacemi!**

Pí-árista

Zkuste SRP Pionýra!

Těm dříve narozeným to možná bude připomínat SRPŠ = Sdružení rodičů a přátel školy, protože SRP Pionýra je zkratkou sdružení rodičů a přátel Pionýra. Nebudeme ovšem zakládat nějaké nové sdružení, jen připomínáme, že je dobré čas od času pozvat na besedu jak rodiče dětí, které jsou členy oddílu, tak i naše dospělé přátele a příznivce. Teď po prázdninách a na začátku našeho nového pionýrského roku by se to třeba hodilo.

Přizvat můžete i další osoby a osobnosti, zejména tam, kde k sobě mají lidé blíž. Tedy na menších městech, sídlištích a na venkově. Letošní podzim je k tomu obzvláště vhodný, protože se konají komunální volby. Leckde se bude rozhodovat i o tom, co by se dalo nebo mělo udělat i pro děti a mládež. Máte tedy šanci promluvit!

Hadži

Robin a Páťa – „Co s nováčky“

KRESLÍ: J. FILÍPEK – YEER
PÍŠE: V. TOMAN – HADŽI

Čas pro strašáky a strašidla

Nevím, jak je rozeznáváte vy, ale co se strašáků týče, jsou nejméně dva druhy. Ten první, slovní, znáte třeba ze školy, z domova nebo od jiných lidí. Jako třeba: „Nováku, když se nepolepšíš, máš

na vysvědčení pětku!“ Slovní strašák je často používán i dospělými, třeba v zaměstnání, také politiky (zejména před volbami) a často se vyskytuje i v mezinárodních vztazích.

Druhý je tradiční strašák. Objevuje se ponejvíce na polích a zahradách.

Může mít podobu hastroše, figury nastrčené na dřevěné kostře, aby odháněl zajíce a jinou zvěř. Může se vyskytovat i ve vojensství k oklamání nepřítele. Častý je též strašák-plašič umísťovaný ve větvích ovocných stromů, nebo na balkonech obytných domů, proti ptákům.

Dnes jsou k tomu využívány i pestré kovové lamety či disky, dřívě zase různá drnkadla a hrnkadla. Vrcholem pak jsou strašáky-plašiče elektronické proti krtkům, pavoukům, myším atp., ale i zlodějům vykrádajícím byty nebo domky.

Co se týče strašidel, tam je situace velice složitá, protože ta se vyskytují ve všech podobách, hmotná i nehmotná. Tradiční jsou duchové nebo pekelníci, ohniví psi atp.,

ale dnes máme i řadu moderních, jež odpovídají třeba technickému vývoji.

Proč vám o tom píši? Jen si to představte. Je podzim, dny se krátí, občas prší, jsou mlhy, měsíc – pokud je k vidění – také vytváří vůkol prapodivné jevy. To je přece čas pro strašáky a strašidla jako dělany.

Proč tedy neuspořádat posezení na toto téma? Čeho se nejvíce bojím a proč, věřím na duchy a strašidla, setkal jsem se se strašidlem... – to jsou jen některé náměty. Můžete také z čehokoli vyrábět strašáky i strašidla jako hračky, ozdobné předměty a dárky. Uspořádejte soutěž v kreslení strašáků a strašidel. Vrcholem může být maškarní besídka – a ve všech případech **soutěž o nejtipnější nebo nejzajímavější strašidlo či strašáka.**

A poslední námět: Uspořádejte vycházku (výlet) na nějaké místo, kde se podle pověsti takové jevy vyskytovaly/vyskytují a zkuste odhalit jejich původ či tajemství.

Ghosthunter

Vyjděte si k potokům

Letošní povodně jistě udělaly mnohé škody na vodních tocích a potoky určitě nejsou výjimkou, ba naopak. Nebude proto marné, když se vypravíte na nějaké známé či oblíbené místo, kde teče bystrý či naopak líný potok. Zkuste zjistit, jaké ryby v něm žijí, a zda vůbec tu pro nějaký rybářský nárudek existují podmínky.

Pokud byste nějaké závady našli, třeba znečištění nějakými odpady či odpadky, černou skládkou, atp., samozřejmě je na vás, jak se zachováte. Můžete něco uklidit sami, na náročnější znečištění zase upozorníte na příslušném místě.

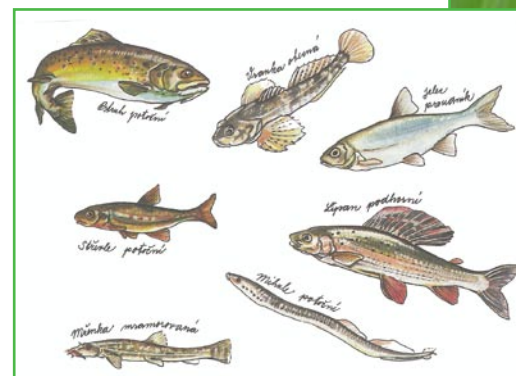
A teď vám trochu napovím, pokud

to neznáte, co v potoce žije za ryby. V horní části s rychle tekoucí vodou a kamenitým dnem budou jiné ryby, než v bohatším a pomalejším toku dolním. Vranku obecnou (Cottus gobio) hledejte v nejčistší vodě spolu s pstruhem potočním (Salmo trutta m. fario). Vranky nemají rády vodu stojatou a nečistou, pstruh naopak proniká i do větších řek a přehrad. V pomalu tekoucích potočích s písčitém dnem nebo hlubšími tůňmi žije mihule potoční (Lampetra planeri), lipan podhorní (Thymallus thymallus). Bývá tu i jelec proudník (Leuciscus leuciscus), střevle potoční (Phoxinus phoxinus) a mřenka mramorová (Noemacheilus barbatulus). Protože tyto ryby potřebují proudící, kyslíkem

bohatou vodu, nikdy nepronikají do přehradních nádrží.

Rybařík

Kresby: archiv autora

Letní tábory

Hrádek u Rokycan

V červenci naše občanské sdružení Pionýr Hrádek uskutečnilo dva běhy stanového tábora na břehu Berounky u Spáleného mlýna. Louka a známý bývalý mlýn jsou přes dvacet let majetkem naší pionýrské skupiny.

Přesto v mnoha publikacích nacházíme zmínku, kdo mlýn opravuje a kdo se o něj stará. Jsme také každoročně zklamání, kudy sjíždí vodáci nedaleký jez. Má se samozřejmě jezdit prostředkem přes jeho korunu, ale ve vodáckém informu se dočtete, že se jez-dí náhonem.

No, kdo uvěří, většinou špatně projede nebo se „udělá“. To pak náš tábor slouží jako záchrané místo.

V průběhu táborů jsme v deseti oddílech zajistili krásné letní zážitky pro sto dvacet dětí. O ně se staralo padesát pět pionýrských pracovníků, nejen ve výchovných, ale i provozních funkcích. Všichni měli požadovanou kvalifikaci.

V programu se prolínala činnost podle oddílů, doplněná celotáborovým děním. Od budíčku do večerky se stále dětem někdo věnoval. Každý oddíl měl svoji tematickou hru podle věku dětí. Společně se oddíly střídaly v celodenní službě, nočních hlídkách. Děti soutěžily o titul táborník a táborniček. Prožily táborovou olympiádu, kde bojovaly o putovní pohár starosty Hrádku. Denně jezdily na lodích, chodily nebo jezdily na výlety. Večer se zpívalo, vzpomínalo na minulé tábory nebo se všichni bavili u táboráku.

Při vztyčování a snímání vlajky mnozí táborníci poprvé zažili hrdost na tento státní symbol.

Tábory se vydařily po programové, ale i zdravotní stránce. Přestože bylo mimořádně teplé počasí, děti téměř nestonaly. Byla radost sledovat nejmladší děti, prvňáčky, jak se do táborového života vžily a domů odjížděly jako „mazáči“.

Tábory jsou naše srdeční záležitost. Věnujeme jim přípravu od zimních měsíců. Naše pionýrská skupina má každoročně kolem 240 registrovaných členů, kteří celoročně pracují ve 12 oddílech, takže i letní činnost musí být kvalitně připravená pro větší počet účastníků. Všem vedoucím za to patří poděkování.

Pionýři z Hrádku zahájili činnost

Vedení pionýrské skupiny vyhlásilo místním rozhlasem pozvánku pro členy oddílů, zájemce o zapojení, ale i své příznivce a rodinné příslušníky. V pátek 17. 9. 2010 bylo dění na několika místech v Hrádku. Před domem kultury se kolem 16. hodiny shromáždily mladší děti a předškoláci. Starší děti a pionýrští vedoucí zatím připravovali táborák a zábavné soutěže u pionýrských chatek za Hrádkem. Nikdo přesně nevěděl, jaká bude účast. Mile naskakovala husí kůže, když se v lese začaly vynořovat děti, ale i dospělí a bylo jich celkem kolem stovky.

Potom mohlo začít veselé odpoledne. Pod chatkami plál táboráček a na připravených lavičkách si posedávali hladovci a opékali si uzeniny. Na lesní cestě si mohli zajezdit zájemci na poníkovi, kterého vodila Markéta Bufková. Pod chatkami měl stanoviště místní podnikatel Josef Matoušek, který dětem představil terénní motorku a dětskou čtyřkolku, pomáhal mu jeho syn Aleš. Na hřišti byla soutěžní trasa s různými házedly a překážkami. Společně všichni usedli na okraj hřiště při zajímavém vystoupení pěti psů z kynologického klubu. Vystoupení poutavě komentoval Jan Srp. Závěr odpoledne patřil podbírání lana a přetahování družstev.

Do některých aktivit se zapojili s dětmi i rodiče nebo prarodiče. Vedoucí skupiny rozdala zájemcům přihlášky do občanského sdružení a oznámila, že na místě vznikl nový oddíl, který je složený z „prvňáčků“.

Před odchodem domů každý obdržel drobnou odměnu.

Vlasta Vasková, vedoucí Pionýra Hrádek

Bleskové povodně – blesková pomoc

Je chvíli po táboře a na hodnotící poradě jsme konstatovali – tak nám to letos opět vyšlo bez ztráty kytičky. Vzápětí jsme ale sledovali, jaká pohroma se přehnalá Libereckým krajem. V pondělí již byly stále zřetelnější škody v mnoha obcích Ústeckého a Libereckého kraje. Vtom se zrodil v hlavě jedné naší oddílové vedoucí nápad uspořádat sbírku na pomoc postiženým oblastem. Moje první reakce byla více méně záporná, neboť takovou akci jsme ještě nikdy sami neorganizovali. Byl jsem ale zasypán argumenty, proti kterým jsem nenašel obranu. Od toho okamžiku se rozjela akce, kterou bych nazval bojem o čas. Jméno vedoucích naší PS jsem požádal o zveřejnění sbírky na webových stránkách a vyhlášení rozhlasem v obcích kde působíme, tedy Boskovice a Březová nad Svitavou. Plakátky jsme též rozdávali spoluobčanům v centru města. Dále již bylo vše na nich, i když my sami jsme též nakoupili věci za více než 1 000 Kč. Dobrá zpráva je, že pojmy solidarita a pomoc nejsou lidem cizí. Celkovou hodnotu výtěžku jsme odhadli na více než 20 tisíc korun.

Sbíraly se čistící a úklidové prostředky, košťata, lopaty, kolečka, plastové pytle, balená voda, rukavice, toaletní papír a mnoho dalšího. Hlavní část věcí byla odvezena do vytopené školy a školky v Raspenavě. Ředitelstvím zdejší školy byla též přijata naše nabídka na pobyt dětí v naší turistické ubytovně kdykoliv dle jejich přání za symbolickou cenu.

To byste nevěřili, jak se o nás nejednou začala zajímat média! Následující týden se objevily články v několika novinách. Na oblíbené otázky kdo, proč a jak jsem odpovídal jednoduše: jsme přece PIONÝŘI, přečtete si náš Program...!

Vladimír Farský, PS Boskovice

Víkendové setkání pionýrů

Pionýrská skupina Hradec spolu s pionýrskou skupinou Štáhlavy pořádaly ve dnech 10. – 12. září v Hradci u Stoda tradiční víkendovku. Akce se zúčastnilo na 60 dětí a dospělých. V pátek odpoledne jsme dorazili do Lomíčku a šli se ubytovat do chatek. Po večeri jsme se rozdělili do družstev a hráli v jídelně různé hry např. provlékání lžičky s provázkem pod tričkem, stavění věže z kostek poslepu či pantomimu. Druhý den se programu ujali štáhlavští a hrála se v lomu hra Lodě. Jelikož byla náročná, museli jsme ji v jedenáct hodin ukončit a jít do tábora. Ale aby se děti nenudily a využili jsme čas do oběda, hrálo se na hřišti ringo po oddílech. Odpoledne byl po obědě menší odpočinek, po kterém se programu ujali hradecí. Vymysleli procházku do lesa na Třetí palouk, kde se hrála hra s morseovkou. Jelikož bylo krásné počasí, vyrazili jsme na procházku do lesa a užili si babí léto. Po hře jsme si opekli v trampské osadě vuřty a vydali jsme se zpět do tábora. Po příchodu byla výborná večere a potom následovala vytoužená diskotéka a karaoke. V neděli se uklízelo a poté se hrála hra Gangy v nedalekém lomu. Po obědě jsme celé setkání zakončili slavnostním nástupem s vyhlášením vítězů. Odpoledne se pak všichni účastníci rozjeli domů. Podzimní setkání se opravdu vydařilo.

za PS Hradec Martin Mlynářik

Plzeňský kraj

Dráčata

Rozloučení s prázdninami

Tábor

Vše vypuklo v sobotu 18. září. Na zastávce u klubovny se pomalu scházeli členové oddílu Dráčata. Úderem čtrnácté hodiny jsme otevřeli psaní, které se objevilo u jedné z našich vedoucích doma na sporáku. Psala nám Paní ohně, která se dověděla o našem úmyslu opékat si na nedalekém Kozím hrádku buřty, čeká na nás a prý si nás chce vyzkoušet ze znalostí ohně. Což nebude problém, protože děti celé září měly na schůzkách jako jednotící téma právě oheň. © A protože vládkyni nesmíme nechat čekat, vydali jsme se na cestu nejspolehlivějším dopravním prostředkem – pěšky. Cestu jsme si krátili hrou na povodeň a povídáním o místním rostlinstvu.

Po příchodu na Kozí hrádek děti vcelku záhy objevily Paní ohně a nastal čas zkoušky. Naštěstí jsme všichni věděli, jak se zakládá oheň a zvládli jsme určit i jednotlivé typy ohniště. Všem se ulevilo, když jsme dostali svolení opéct si buřty. Děti nadšeně opékaly a chuť na vlastní kulinářský výtvor způsobila, že někteří jedli své buřty ještě napůl syrové. Když jsme měli plná břicha, řádili jsme chvíli na nedalekém hřišti na lanovkách a na houpačkách. Brzy však přišla hodina návratu domů k maminkám. Cestou jsme se zastavili u hájenky „Nechyba“, kde jsme se společně vyfotili a prohlédli si zvířátka v oboře. A to nám nahrálo na říjnové schůzky, které se ponesou v duchu myslivosti...

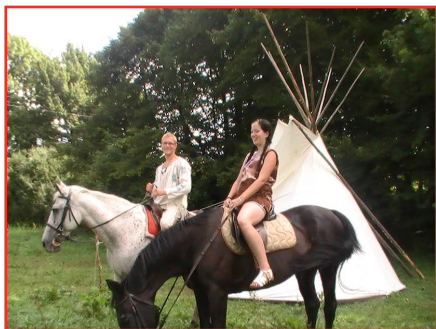
Za tábořská Dráčata z 19. PS Lenka Turbýnka

Všechno nejlepší!

- 9. 10. slaví své 50. narozeniny Dušan Horňák z PS Dlouhá Loučka (Olomoucká KOP).
- 12. 10. slaví své 40. narozeniny Petr Novák, předseda Jihočeské KOP.
- 14. 10. slaví své 65. narozeniny Pavla Čadílková z PS Nedvědice (KOP kraje Vysočina).
- 15. 10. slaví své 75. narozeniny Jiří Křivánek z PS Přátelství (Pardubická KOP).

Gratulujeme a přejeme i do dalších let všechno dobré.

Indiáni objevili poklad předků

V letošním roce ožila louka ne-daleko hotelu Zubříč v Podhradní Lhotě Indiány. Na přelomu července a srpna se zde konal tradiční tábor pionýrské skupiny Mirko Očadlíka – Holešov. Tématem letošního tábora bylo „Indiánské léto“. Táborníci byli rozděleni do šesti kmenů. Čejenové, Siuxové, Navahové, Apačové, Lakotové a Mohykáni. Tyto kmeny se pak společně snažily nalézt drahocenný poklad svých předků.

Na této cestě jim připravoval různé zkoušky sám velký Wacantanka, který prostřednictvím náčelníka Velké, Malé Hadice a šamana Pik Olaja Maha k pří-

tomným kmenům promlouval. Cesta za pokladem nebyla vůbec jednoduchá. Děti si musely nejdříve vyrobit vlastní oděvy, naučit se písně a tance. Důležité také bylo získat indiánské jméno, které jim při večerním obřadu udělovali sami náčelníci kmenů. Děti se také naučily stavět tee-pee, dokonce si vyzkoušely, jak se v něm žije, vyráběly si luky, šípy, kmenové totemy, stopovaly bizony, vyzkoušely si také pravou potní chýši, při úplňku v posvátném lese sbíraly stříbrné nugety a také mohly prožít indiánské námluvy a svatbu. Mezi malé indiány zavítal

také náčelník Hladový orel, který velmi zajímavě a poutavě vyprávěl o životě, tradicích a zvycích indiánského kmene Lakotů. Naučil děti bojové obřadní tance a společně si zazpívali pravé lakotské písně. Setkání s Hladovým Orlem bylo pro všechny ohromným zážitkem. Kromě indiánské tematiky probíhal na táboře běžný táborový život. Např.: táborová olympiáda, děti si připravovaly vlastnoručně vyrobený kotlíkový guláš v přírodě, proběhla velmi oblíbená hra „pevnost Boyard“, dále proběhl turnaj v ringu a indiánské hře lakros, děti se také naučily morseovu abecedu, práci s buzolou, různé techniky vázání uzlů, topografické značky atd. Mezi děti zavítali také příslušníci policejního sboru s ukázkou služebních psů, zbraní a policejní techniky. Tradičně se na táboře uskutečnil návštěvní den. Tentokrát byli rodiče pozváni na indiánský sněm, na kterém děti předvedly vše, co se za 10 dnů na táboře naučily. Mezi nezapomenutelné chvíle na táboře patřila večerní společná posezení u táborového ohně. Letos jsme si jich užili opravdu hodně! U táboráku se zpívalo, povídalo, četly se indiánské pověsti, hrály se různé herecké scénky a také se soutěžilo. Probíhaly i večerní indiánské obřady. Příjemným zpestřením byla také návštěva country skupiny Texas, která nám hrála jak k poslechu, tak i k tanci. Táborovým vyvrcholením byla výprava všech členů za pokladem předků, který byl schován v jeskyni a strážěn Bílým Vousem. Cesta k jeskyni byla velmi náročná a krkolomná, ale všichni ji zvládli na výbornou! Jako první měl právo do jeskyně vstoupit kmen Lakotů, který byl nejúspěšnější v plnění všech úkolů. Poté se do jeskyně vydaly i ostatní kmeny. Všichni stáli v úžasu nad truhlicí plnou pokladu, která byla zdobená maskami bojovníků a osvěcena plameny svíček a fakulí. Nad pokladem si všichni přítomní připomněli úvodní táborové motto, které museli rozšířovat před příjezdem na tábor. „Najdeš-li přítele, najdeš poklad.“ Vzhledem k tomu, že tábor probíhal v přátelské atmosféře, vládly zde velmi dobré vztahy mezi dětmi a dospělými, podařilo se toto motto stoprocentně

naplnit. Potvrdilo se to také při závěrečném obřadu u stromu přátelství, kde děti měly možnost vyjádřit své pocity a zážitky. Sobotní závěrečný nástup byl velmi smutný. Při stažení vlajky za zpěvu české hymny nemálo očí nezůstalo suchých. Indiánské léto 2010 skončilo! Všem zůstanou krásné vzpomínky a zážitky na 13 úžasných táborových dnů. Děkuji všem táborníkům za nádhernou neopakovatelnou a přátelskou atmosféru. Všem pracovníkům tábora také děkuji za skvěle odvedenou práci. Poděkování si zaslouží také rodiče dětí za spolupráci. Poděkování dále patří country skupině Texas, Petru Sovadinovi (Hladový Orel), Zdeňku Rolincovi, paní Marii Chvatíkové a pracovníkům hotelu Zubříč, rodině Kundrátové a Vladanu Daňkovi. Velký dík a poděkování si zaslouží celá Rada moudrých.

*Howgh, Jarmila Vaclachová,
(Velká, Malá Hadice)
vedoucí PS Holešov*

Zapojte se do soutěže etapových her!

O letních prázdninách na mnoha pionýrských táborech odehrály velké příběhy a dobrodružství. Výpravy do historie, objevování neznámých míst, hledání pokladů, setkání s pohádkovými bytostmi...

Celotáborové hry nabízejí téměř nekonečné možnosti – podělte se o tu vaši, přihlaste ji do pionýrské soutěže etapových her!

Bude-li úspěšná, můžete získat finanční příspěvek a vaše hra poslouží jako metodický materiál pro letní činnost v Pionýru.

Uzávěrka soutěže je 31. 12. 2010. Více informací na cetek.pionyr.cz.

Co je děje v Klíčení?

První měsíc nového školního roku uběhl jako voda a je tu znovu informační okénko projektu Klíčení, které přináší poslední aktuality o průběhu jeho fungování. Během celého září se postupně scházely vyplněné dotazníky od jednotlivých tazatelů, tzv. sběračů dat. V realizačním týmu projektu se nacházíme v plném běhu tzv. druhé klíčové aktivity: sběru dat. Návržnost dotazníků můžeme považovat za vcelku uspokojující, počet přesahující již dnes 4 000, je možné označit za reprezentativní. Jejich shromažďováním však začala část neméně náročná, a to jejich přepis a zakódování pro snadnější analýzování a hodnocení informací, které z nich máme získat.

Protože nám však je vlastní i špetka zvědavosti, dotazníky jsme pochopitelně začali pročítat a vyhodnocovat již

během zasílání. Na úvod jsme se zaměřili na získání informací o hrdinech či vzorech, které děti mají a v dotazníku je uvedly. Sešla se celá řádka různých animovaných hrdinů, zpěváků, herců či sportovců, ale také velmi prozaičtí hrdinové, kterými jsou např. maminka nebo tatínek, avšak právě tyto odpovědi jsou o to srdečnější a milé. Příjemné je též, že mezi vzory jsou vedoucí i učitelé. Také názory, v jakém prostředí by děti chtěly prožívat dobrodružství, byly pestré – a rozhodně nešlo vždy jen o inspirace televizními seriály.

V rámci šíření povědomí o projektu jsme také předali první článek pro ADAM.cz, respektive do časopisu Archa. I zde chceme představit základ projektu Klíčení a informovat o jeho základním poslání. Máme též za to, že tato prezentace určitě může zviditelnit nejen samotný projekt, ale také Pionýra a náplň jeho práce, což je ostatně dlouhodobý úkol nejen projektu Klíčení, ale plynoucí již z Poselství 2006.

Poslední zářijový víkend se na Ústředí Pionýra sešli na plánované schůzce členové odborných týmů, kteří budou mít za úkol využít výstupy dotazníkového šetření a připravit čtyři kompletní vzdělávací programy pro jednotlivé věkové kategorie dětí. Účelem shromáždění bylo ujasnit si některé organizační záležitosti a zkoordinovat termíny dalších aktivit. V rámci prezentačních povinností se také projednávaly záležitosti týkající se plánu informačních postů – účastníci se shodli na podobě představení projektu delegátům výročního zasedání Pionýra. Také v Mozaice Pionýra dojde k určité proměně – nyní se budou postupně představovat jednotlivé odborné týmy. Podstatnou

součástí setkání také bylo informovat se navzájem o tom, jak a na čem aktuálně jednotlivé týmy pracují, co se jim povedlo, co méně, a také co plánují na nejbližší dobu. Ukázalo se, že sladování vzájemných představ je na místě – aby se předešlo zbytečnému překrývání práce. Shoda na tzv. průřezových tématech byla spontánní a provázanost jednotlivých modulů nebude pokulhávat. Vzájemné vyladování je zkrátka účelné a my v něm budeme pokračovat na dalším setkání koncem října.

*Jakub-Štítko
organizační tajemník projektu Klíčení*

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ledová Praha 2011 v neobvyklém termínu!

Při plánování oddílových aktivit na zimu dejte pozor na termín Ledové Prahy 2011 – neproběhne jako obvykle v posledním lednovém víkendu. Pololetní prázdniny v roce 2011 připadnou na pátek 4. února, takže Ledová Praha se zvidavým dětem otevře ve dnech 4. – 6. února. Podrobné informace naleznete v příloze této Mozaiky.

V prvním čísle tohoto „lechtivého“ seriálu jsme začali s tématem nebezpečí internetu. Tentokrát si představíme pojem grooming, označující chování pachatele, který plánovitě navazuje přes internet vztahy s dětmi, aby je mohl vylákat na schůzku a sexuálně zneužít.

V praxi toto jednání vypadá následovně: Pachatel vstupuje do prostředí internetu, které je svým zaměřením primárně určeno dětem. Zde – ať již se vydává za vrstevníka dítěte či přiznává svůj skutečný věk – začíná zjišťovat informace k určitému dítěti. Už jenom ze samotného profilu dítěte získá pachatel velmi často potřebné údaje – jméno, příjmení dítěte, věk, bydliště, zájmy atd. Další informace pak díky obrátě komunikaci sděluje pachateli přímo chlapec nebo dívka – jde např. o místo pobytu dítěte, číslo mobilního telefonu, skypu, ICQ, emailovou adresu, ale i o zaslání fotografií – často pořízených prostřednictvím webových kamer. S využitím těchto zásadních informací buduje pachatel po dobu několika týdnů či měsíců obrátě svůj vztah k dítěti. Hovoříme o tzv. fázích groomingu:

1. vzbuzení důvěry a snaha izolovat oběť od jejího sociálního okolí, pachatel se stává hlavním „důvěrníkem“, „rádce“ dítěte,
2. podplácení dárky (např. časté dobíjení mobilního telefonu atd.),
3. vyvolání emoční závislosti dítěte na pachateli,
4. osobní setkání (např. velmi častá nabídka návštěvy ZOO, atd.),
5. sexuální zneužití dítěte.

Jak z výše uvedeného vyplývá, zásadním problémem je bezelstnost dítěte, s jakou sděluje osobní údaje, dále podcenění míry rizika, které hrozí při komunikaci s neznámým dospělým člověkem a s tím spojená malá informovanost dětí o uvedeném jevu. Hlavním preventivním nástrojem je přehled rodičů o aktivitách dítěte na internetu. Ten je získán tam, kde existuje vztah vzájemné důvěry mezi dítětem a rodiči, atmosféra otevřené diskuse. Osvojení si základních bezpečnostních pravidel je další podmínkou pro bezpečné používání internetu.

Jako příklad groomingu lze uvést případ pětáctiletého G. B., který prostřednictvím internetu po dobu několika let kontaktoval desítky nezletilých a mladistvých chlapců. Díky obrátě komunikaci, vybudování falešného kamarádského vztahu a zneužití důvěry se odsouzenému podařilo vylákat z chlapců jejich vlastní fotografie intimního charakteru, které mu později sloužily jako nástroj vydírání dotyčných

chlapců. Za zničení těchto fotografií požadoval odsouzený po nezletilých a mladistvých sexuální praktiky. Během svého pobytu na svobodě se G. B. dopustil trestných činů pohlavního zneužívání, svádění k pohlavnímu styku, ohrožování výchovy mládeže.

Pojmy

Uživatelský profil je místo v internetové aplikaci, kde se ukládají data a informace o konkrétním uživateli. Ve většině případů jde o informace, které o sobě uživatel sám poskytl, ať při registraci do služby nebo při následné editaci svého profilu. Nejčastěji zde bývá uvedeno jméno a příjmení, datum narození, nick (přezdívka), telefonní číslo, fotografie a mnoho dalších. Profil je přístupný ostatním uživatelům dané služby a slouží jako představení a prezentace daného uživatele.

Sociální síť (komunita) je propojená skupina lidí, kteří se navzájem ovlivňují. Obecně se sociální síť tvoří na základě zájmů, rodinných vazeb nebo z jiných důvodů. Dnes se velmi často tento pojem používá ve spojení s internetem a nástupem internetových aplikací, které se na vytváření sociálních sítí přímo zaměřují (facebook, lidé.cz...). Jde o rozsáhlou komunitu lidí, které spojuje nějaký společný zájem či cíl. V rámci služeb internetových sociálních sítí se provozují různé výměnné systémy pro předávání informací nebo poznatků, jsou zde možnosti různých druhů komunikace on-line (text, audio-video), zaslání vzkazů jednotlivým členům nebo rovnou celé komunitě, sdílení osobních informací, fotografií, videosekvencí atd.

Mýty

Moje dítě využívá internet pouze ke komunikaci s kamarády, hraní on-line her nebo k hledání informací potřebných do školy. Nikdy by na internetu nehledalo nějakou pornografii nebo dokonce chat či diskuse se sexuálně motivovaným zaměřením.

Většina dětí (12-15 let) připouští,

že navštěvují pornografické servery v rámci internetu a že informace z oblasti sexu hledají právě na internetu, nejdříve právě v různých diskusních skupinách či fórech. Pro dítě je jednodušší zeptat se na otázky, které ho zajímají, nebo se seznámit s různými sexuálně zaměřenými materiály pod rouškou zdánlivé „anonymity“ prostřednictvím internetu.

Z mnoha výzkumů o chování dětí na internetu bychom poukázali například na výzkum TNS AISA, který byl zrealizován pro nadaci Naše dítě v roce 2009 a který byl navíc rozšířen o výzkum přístupu rodičů k ochraně dětí před nebezpečným materiálem šířeným internetem.

Ve výzkumu bylo například zjištěno:

- přibližně polovina dětí ve věku 10-15 let má počítač s internetem umístěný v dětském pokoji, u internetu tráví průměrně 1,5 hodiny denně v pracovním týdnu, až 2,5 hodiny denně o víkendu,
- okolo 70 % dětí na internetu navštěvuje diskusní skupiny,
- 37 % českých dětí ve věku 14-15 let komunikuje na internetu s cizími lidmi, které znají pouze z virtuálního prostředí; 14 % dětí v tomto věku se pak osobně schází s lidmi, které na internetu poznaly,
- více než třetina dětí ve věku 14-15 let sděluje na internetu neznámým osobám osobní a kontaktní údaje,
- přibližně polovina dětí posílá svoje fotky a na internetu sdílí svá videa,
- programy pro omezení přístupu dětí k nevhodným stránkám využívá jen 8 % rodičů.

Rodiče často podceňují možnost nebezpečí, které hrozí jejich dětem ze strany „nevhodného využívání“ internetových služeb. O tom, jak se chránit před takovými nebezpečími a jak se chovat v prostředí moderních informačních technologií, musí dítě získat informace právě v rodině.

red

Zdroj: Sexuální výchova – vybraná témata, zpracoval kolektiv autorů:

MUDr. Hanka Fífková, Mgr. Miroslav Hricz, Mgr. Lucie Jarkovská, PaedDr. Lenka Kubrichtová, Mgr. Jan Machuta, Mgr. Vladimíra Neklapilová, PaedDr. Pavel Petrnoušek, Mgr. Václav Písecký, Mgr. Peter Porubský, MUDr. Ivo Procházka, CSc., Mgr. Monika Sopková, Doc. MUDr. Vít Unzeitig, CSc., MUDr. Radim Uzel, CSc., Mgr. Michaela Veselá. Vydalo MŠMT ve spolupráci s VÚP v Praze.

O nutnosti výchovných programů

Pionýrské rodinné stříbro: „Nesmrtelné“ oddíly II/2

„Nesmrtelné“, mnoho let fungující oddíly a PS, jsou rodinným stříbrem Pionýra. Právě ty se staly před 20 lety základem obnoveného Pionýra. Pro jejich úspěšnost je důležitý i program činnosti, přitahující dětské členy, a výchovné působení, očekávané rodiči dětí, ale i v širším slova smyslu celospolečensky.

Široká nabídka

Pionýr nemá nějaký pevně určený a dlouhodobý výchovný program. Jeho výchovné cíle jsou dány pouze obecnými Ideály Pionýra, vyjadřujícími v podstatě výchovu k základním všelidským humánním ideálům, daným evropskými kořeny myšlení a žití. Vyhýbá se také ideám politickým a náboženským a brání se tak zneužití dětí a mladých lidí pro politické cíle různých stran a dává svým členům možnost vlastní volby názorů na společenské dění. Je to mimo jiné i historická zkušenost pionýrského hnutí, které sice vznikalo kdysi z dobrovolné vůle dětí a dospívajících, ale bylo i zneužito pro snahu ovlivnit ideologicky a politicky i ty nejmladší generace ve prospěch jedné politické strany a její ideologie. Společenský vývoj nakonec ukázal, že takové snahy nebyly užitečné, ani reálné. I proto po svém obnovení v roce 1990 Pionýr odvrhнул povinný „výchovný systém“ Plamenů, Cest, Zvířátek, jisker, zájmových a odborných odznaků, ponechal však oddílům a PS možnost navázat na tento systém s vlastními úpravami a zároveň vytvořil širokou nabídku dobrovolných programů, aktivit a soutěží prakticky pro všechny oblasti možných zájmových činností.

Šance a problémy

Lze jistě právem namítnout, že děti jsou a mají být vychovávány především v rodině a ve škole a jejich volnočasové aktivity by proto měly být pro ně co nejvolnější, nejzábavnější. Pravda je jistě i to, že děti samy od sebe – a čím starší, tím méně touží po tom „být vychovávány“. Jenže: na druhé straně o využití volného času svých dětí rozhodují právě jejich rodiče a ti zodpovědní usilují o to, aby jejich potomek i ve volném čase získával nové poznatky, užitečné pro jeho další život, měl dobré kamarády, kteří ho nebudou svádět na scestí kriminality a drog, upevňoval své zdraví a fyzickou

odolnost, zkrátka byl „užitečně vychováván“. Pokud mají rodiny pocit, že takovým prostředím je i pionýrský oddíl, máme obvykle vyhráno. Pokud mají pocit, že užitečnější je přihlásit dítě na fotbal, do kulturního souboru, anebo do jiného (podle nich) výchovně účinnějšího či (v jejich prostředí) společensky přijatelnějšího sdružení, máme prostě smůlu.

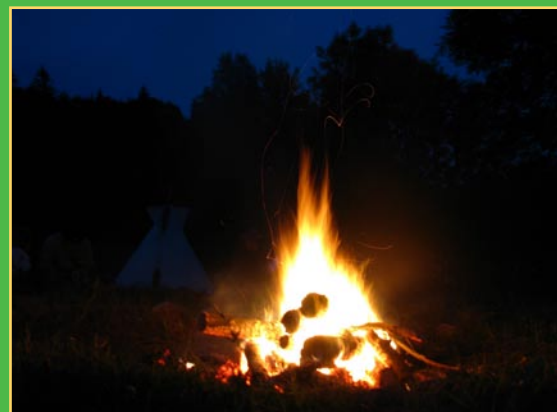
Vždy, ale nyní zřejmě ještě více než v minulosti, rodiče musí počítat, jaké nároky na jejich rodinné rozpočty klade členství jejich dětí v organizovaných volnočasových celcích. Pomiňme už fakt, že některé rodiny, zmatené nadměrnou individualizací společenského života, z níž plyne i egoismus, ale i snahy získávat nejrůznější výhody, volí pro své děti v jejich volném čase pouze takové aktivity, které mohou být užitečné jen pro jejich rozvoj, vzdělání a výchovu v nějakém kolektivu prostě odmítají jako zbytečnou. Zřejmě i proto jsme nyní svědky nastupující generace mladých egoistů, kteří staví svůj osobní prospěch nad obecné potřeby společenské solidarity, tolerance pochopení jiných...

Každé dítě má o něco zájem

Potkáme-li dítě, které jakoby nemělo o nic zájem, máme zpravidla pocit, že je asi nemocné. Každé dítě určitě něco zajímá. Co, to je dáno mnoha vlivy: rodinnou výchovou a tradicemi, četbou i sledováním filmů, televizních seriálů, módností různých témat v médiích, počítačovými hrami i osobními přáními a touhami atd. Mimochodem: není někdy až obávaná popularita elektronického facebooku i mezi dětmi náhradou za nedostatek osobních kontaktů a kamarádů? Odborníci varují, že pro mnohé děti ano.

Právě dobrý pionýrský oddíl sehrává či může sehrávat v dětském životě významnou roli už tím, že svým členům umožňuje uplatnit a rozvíjet jejich zájmy. K těm nepochybně patří i ten sociálně psychologický: mít dobré,

důvěryhodné kamarády, na něž je spoleh. V obecné rovině, jak jsme již zmínili, Pionýr může takové prostředí vytvářet a zajistit nabídkou mnoha aktivit, soutěží a programů. Záleží ovšem na „oddílácích“, nakolik této nabídky dovedou využít, nakolik s její pomocí dovedou vytvořit i svůj „výchovný program“, přijatelný a přitažlivý pro děti a dospívající a oslovující i rodiče.

Nutná „pravidla hry“

Základem jsou nepochybně jasná „pravidla hry“ – oddílového života, tradice a zvyklosti této malé sociální skupiny (psané i nepsané), jistoty pozitivních vzájemných vztahů dětí, instruktorů i vedoucích. Tedy vlastně: promyšlený výchovný program. Ten může být v zaměření oddílu na pobyty v přírodě (turisté, táborníci, ochránci přírody, přírodovědci), ale i v některém sportu (i když zde je silná a vážná konkurence tělovýchovných svazů), v kultuře (zpěv, hudba, divadlo), ale i v dovedně promyšlené tzv. všeobecné činnosti, v níž se střídají různé zájmové aktivity. Důležité je, aby s takovým programem byli členové oddílů dlouhodobě spokojeni, aby každá činnost měla svůj smysl a cíl a nebyla např. jen „hrou pro hru“, aby se nějak zaplnil čas.

Děti sice nemají rády pocit, že jsou vychovávány, ale v tom, co je zajímá, přitahuje a baví, dokáží bez problémů „spolknout“ mnohé výchovné aspekty, prolínající jejich zážitky a prožitky, vzájemné vztahy, přátelství i spory. Mnozí až v dospělosti pochopí, že to, nač vzpomínají, co je bavilo a těšilo, byla vlastně nenásilná výchova k jejich pozdějším radostem, úspěchům i ke schopnosti vyrovnat se s neúspěchy.

Karel Krtička

Ilustrační foto: archiv Pionýra

Zdroje a doporučená literatura: Kapitoly o tvoření kolektivu v dětské organizaci, (ÚR Čs. Pionýra v Mladé frontě, autorský kolektiv dr. J. Pelikán CSc., dr. J. Haškovec CSc., dr. Z. Jesenská CSc., dr. B. Hofbauer CSc., dr. J. Šturma a další, 1968). Kapitoly ze sociální psychologie, (ÚR PO SSM v Mladé frontě, PhDr. S. Hirschová, 1977), Vybrané kapitoly ze sociální psychologie pro pionýrské pracovníky (ÚR PO SSM v Mladé frontě, PhDr. Jiřina Válková, 1989), Sociální psychologie, (Academia, Prof. PhDr. M. Nakonečný, 1999), Kvalifikační texty Pionýra, (Pionýr 1991 – 2009), osobní archiv autora.

Česká republika v číslech

Pojďte si prověřit své znalosti o České republice trochu jinak. Máme tu zajímavý statistický testík. Nutno jen dodat, že statistická data vždy hovoří o určité historii. V našem případě o letech 2005 až 2007. Jen otázku o připojení českých domácností k internetu jsme aktualizovali, protože v tomto odvětví ještě stále dochází k poměrně rychlému vývoji.

Tak zkuste přizvat i své kamarády a členy oddílu – uvidíte, kdo dosáhne lepšího výsledku...

1. Kolik obyvatel má naše republika? (k 31. 3. 2007)

- a) 9 891 263
- b) 10 306 709
- c) 11 005 344

2. Z kolika krajů se skládá ČR?

- a) 12 krajů
- b) 13 krajů
- c) 14 krajů

3. Jaká je průměrná hustota obyvatelstva ČR? (k 1. 1. 2006)

- a) 130 obyvatel/km²
- b) 145 obyvatel/km²
- c) 215 obyvatel/km²

4. V kterém kraji žije nejvíce obyvatel? (k 1. 1. 2006)

- a) Hlavní město Praha
- b) Ústecký kraj
- c) Moravskoslezský kraj

5. Kolik dětí se v průměru narodí za život české ženě? (za rok 2006)

- a) 0,871 dítěte
- b) 1,328 dítěte
- c) 2,066 dítěte

7. Kolik kilo chleba sní v průměru za rok český občan? (v roce 2005)

- a) 37 kg
- b) 49 kg
- c) 54 kg

6. Kolik let je průměrně českým nevěstám a ženichům při první svatbě? (v roce 2006)

- a) nevěstě 23,3 let, ženichovi 25,1 let
- b) nevěstě 27,1 let, ženichovi 29,7 let
- c) nevěstě 28,5 let, ženichovi 31,4 let

8. Kolik litrů piva vypije za rok průměrně český občan? (v roce 2005)

- a) 126,5 litrů piva
- b) 142,5 litrů piva
- c) 163,5 litrů piva

9. Kolik lidí zemře během jednoho roku při autonehodě? (v roce 2005)

- a) 534
- b) 1 286
- c) 2 103

10. Kolik automobilů připadá na 100 českých domácností? (v roce 2005)

- a) 69,3 automobilů
- b) 81,3 automobilů
- c) 95,3 automobilů

13. Kolik komunálního odpadu vyprodukuje průměrně za rok jeden občan ČR? (v roce 2005)

- a) 288,6 kg
- b) 364,2 kg
- c) 420,5 kg

11. Chová se v ČR více kusů skotu nebo prasat? (k 1. 4. 2007)

- a) Více skotu
- b) Více prasat

12. Kolik sazenic jehličnatých stromů je ročně vysázeno v českých lesích? (v roce 2006)

- a) 60,5 milionů kusů sazenic
- b) 70,3 milionů kusů sazenic
- c) 90,1 milionů kusů sazenic

14. Kolik procent českých domácností má připojení k internetu? (v roce 2009)

- a) 38,8% domácností
- b) 61,4% domácností
- c) 49,2% domácností

Správné odpovědi: 1B, 2C, 3A, 4C, 5B, 6B, 7C, 8C, 9B, 10A, 11B (2 830 415 kusů prasat, 1 391 393 kusů skotu), 12A, 13A, 14C

Kaleidoskop

4. 10. 1910 se narodil Adolf Branald, spisovatel a dramatik (zemř. 28. 9. 2008).

5. 10. 1920 byl ustanoven umělecký svaz Devětsil, který sdružoval levicové básníky, spisovatele, malíře, architekty, divadelníky a teoretiky, prvním předsedou byl Vladislav Vančura.

5. 10. 1910 byla v Portugalsku svržena monarchie a vyhlášena republika.

7. 10. 1900 byl poprvé použit název „orientální běh“.

9. 10. 1000 Leif Eriksson objevil Vinland, noha Evropana poprvé stanula na půdě Severní Ameriky.

17. 10. 1920 se narodil Rudolf Hrušínský, herec (zemř. 13. 4. 1994).

17. 10. 1910 se Tiskařské družstvo Národně sociální strany přejmenovalo na nakladatelství Melantrich, později nejvýznamnější polygrafický podnik ve střední Evropě.

18. 10. 1880 se narodil Vlastimil Tusar, sociálně demokratický politik, diplomat a novinář, předseda vlády 1919 - 1920 (zemř. 22. 3. 1924).

20. 10. 1860 vydal František Josef I. říjnový diplom, jímž byla přiznána zákonodárná moc zemským sněmům a říšské radě.

20. 10. 1960 bylo V Praze v Královské oboře otevřeno planetárium.

21. 10. 1870 se narodil v Brně Adolf Loos, architekt a teoretik (zemř. 23. 8. 1933).

22. 10. 1990 zemřel Kamil Lhoták, malíř (nar. 25. 7. 1912).

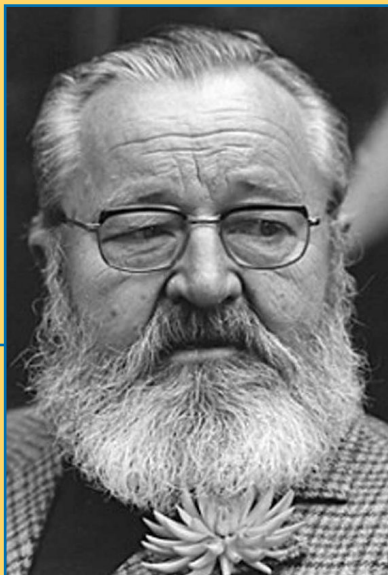
24. 10. 1260 byla za přítomnosti francouzského krále Ludvíka IX. vysvěcena katedrála v Chartres, jeden z nejvýznamnějších mystických skvostů gotiky.

30. 10. 1960 se narodil Diego Maradona, argentinský fotbalista a trenér reprezentace.

31. 10. 1790 francouzský vzduchoplavec J. P. Blanchard uskutečnil v Královské oboře první let balónem s lidskou posádkou v Praze.

31. 10. 1980 zemřel Jan Werich, herec (nar. 6. 2. 1905).

31. 10. 1940 skončila letecká „Bitva o Británii“ mezi německou Luftwaffe a britskou Royal Air Force nad Británií a kanálem La Manche.

Požírači ropy – záchrana zálivu

Podle zprávy expertů americké vlády byla většina ropy uniklé z vrtu společnosti BP v Mexickém zálivu odbourána přirozenou cestou. Svůj podíl na tom mohl mít i zcela nový druh bakterie, který nyní v moři objevili vědci. Ty zrazila skutečnost, že i když do moře z vrtu vyteklo na 800 milionů litrů suroviny, na pobřeží se zatím dostala jen malá část tohoto množství. Národní úřad pro oceány a atmosféru (NOAA) tento fakt ve své zprávě minulý měsíc vysvětlil tím, že asi patnáct procent celkového objemu uhlovodíků uniklých z vrtu se v horku odpařilo do ovzduší a stejné množství se expertům BP podařilo spálit na hladině či odchytil. Další miliony litrů ropy se rozložily v rámci přirozených chemických procesů probíhajících v moři. O zbytek se postaraly mikroorganismy. **Ve většině odebraných vzorků našli vědci dosud neznámou autochtonní (pozn.: na daném místě přirozeně se vyskytující) bakterii živící se uhlovodíky a dávající přednost chladné vodě mořských hlubin chudých na kyslík.**

Černé lesní skládky

velké jako dva Václaváky dusí české lesy. Pokud by se daly na jedno místo všechny odpadky, které státní podnik Lesy ČR loni musel uklidit ze svých pozemků, vznikla by plocha velká jako dvě Václavská náměstí. **Lesy ČR oznámily, že se v uplynulém roce musely vypořádat se zhruba tisícovkou černých skládek, které dohromady tvořily více než devět hektarů, přičemž Václavák má něco přes čtyři hektary.** Například PET láhev nebo plastový kelímek se přitom v přírodě rozkládá 50 až 80 let, igelitová taška až 30 let a cigaretový filtr 10 až 20 let. Ale třeba i obyčejný papírový kapesníček se rozkládá několik měsíců.

Přidejte vynález

Sbírka Cimrmanových odkazů se rozrostla o talíř se zátkou. **V Národním muzeu budou koncem října vystaveny nejlepší artefakty z lidově dostupných vynálezů Járy Cimrmana.**

„Pokud se vám snad zdá, že dosud zasláné vynálezy nejsou ještě úplně to pravé cimrmanovské, a myslíte si, že byste dokázali přijít s něčím ještě nápaditějším, přejděte od myšlenek k činům a pusťte se do objevování a vynalézání. Stále je čas, aby mohl sbírku obohatit právě váš exponát“, říká ředitel společnosti NedomYsleno ČR Robert Kozler, který stojí nejen za poctou tvůrčí dvojici Smoljak-Svěrák, ale i za Oslavami Prahy.

Zajímavé čtení

Kaleidoskop doporučuje Hvězdné hodiny lidstva – knihu od Stefana Zweiga. Víte, že hymnu francouzských revolucionářů „Marseillaisu“ složil zarytý stoupenec monarchie? Že objev zlata v Kalifornii udělal z nejbohatšího muže světa žebráka? A že stačilo jen zavřít zadní branku, a Turci by nedobyli Cařihrad? O tom všem píše Stefan Zweig v této knize, která se ve světě již dávno proslavila. **Přináší dvanáct mimořádně zajímavých příběhů, které v posledních pěti stoletích měnily tvář našeho světa.** Jsou o vojevůdcích, geniálních vynálezcích i nesmrtelných umělcích. A o tom, proč právě kvůli nim udeřila „hvězdná hodina lidstva“, která změnila osudy lidí na desítky a stovky let dopředu. Stefan Zweig vystudoval filozofii, germanistiku a romanistiku v Berlíně a ve Vídni. Během 1. světové války žil ve Vídni, kde pracoval v archivu Ministerstva války. Jeho literární tvorbu ovlivnila psychoanalýza. V roce 1938 emigroval do Velké Británie a v roce 1941 do brazilského Petropolisu, kde spáchal sebevraždu poté, co se k němu dostaly zprávy o ničení kulturních hodnot fašisty.

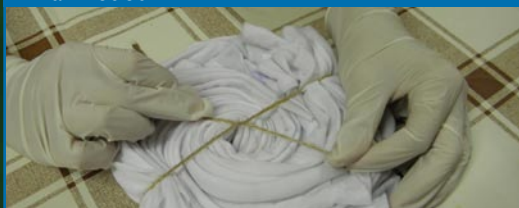
Náš tábor Kocourkov 2010 je za námi, ale něco na památku nám přece jen zůstalo. Jako každý rok i letos jsme se rozhodli batikovat. Aby to ale nebylo tak fádní, zkusili jsme pro náš „fofr tým“ (tj. oddíl vytvořený z vedoucích a instruktorů) novou techniku. Posílám vám postup, ať můžete mít tak krásná trička jako my!

Materiál: bílé tričko, ocet, barva na batikování.

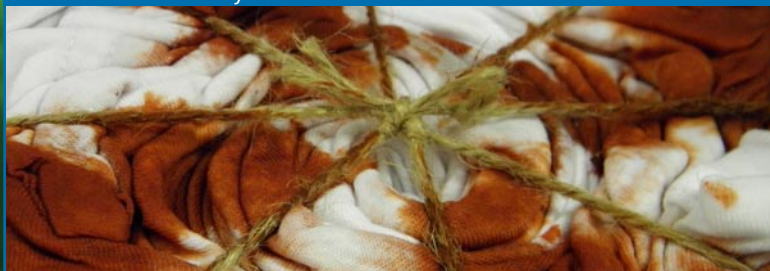
Pomůcky: provázek, igelitový sáček, vidlička, mikrovlnka.

*Za Pionýrskou skupinu Klubovna Čtrnáctka, Zlín
Pralinka*

2. Vznikne malé kolečko, které provázky rozdělíme na klínky, jako když se krájí pizza. Klínků může být 8 nebo i víc, podle toho, kolik barev se rozhodneme použít nebo v jaké hustotě. My měli 2 barvy, a to žlutou a hnědou.

3. Když máme tričko rozdelené na klínky, vlíváme barvu pomocí lžičky nebo injekční stříkačky vždy ob jeden klínek, a to i z druhé strany. Barevnou směs si připravíme tak, že rozpustíme sypkou barvu v troše horké vody.

1. Tričko si vymácháme v octové vodě, vyždímáme a rozložíme na rovnou plochu. Obyčejnou vidličku zabodneme doprostřed trička a točíme.

4. Proces opakujeme i s druhou barvou (v našem případě žlutá) opět po obou stranách. Barvou vyplníme ty klínky, které jsme si nechali bílé.

5. Obarvené tričko vložíme do igelitového sáčku a dáme „zapéct“ do mikrovlnné trouby na 10 minut. Jelikož se sáček vlivem tepla nafukuje, troubu během procesu zastavujeme, aby se sáček vyfoukl, jinak by nám mohl prasknout.
6. Opatrně sáček vytáhneme (pára v sáčku je horká), vypláchneme, odstraníme provázky, dáme sušit a je hotovo!

